

КЛАСНА СТАЯ НА БЪДЕЩЕТО

Даниела Самарджиева, Тихомира Нанева
СОУ „Св. Паисий Хилендарски“ – гр. Златица

Резюме. Статията описва едно предизвикателство, което учителите от СОУ „Св. Паисий Хилендарски“ създават за своите ученици от VII клас. За една седмица учителите заменят традиционния подход в класните стаи с иновативни методи на преподаване: проектно базирано обучение, работа в електронна платформа MOODLE, работа в „обърната класна стая“ и др. Представена е критериална матрица за оценяване на мултимедийна презентация, разработена от училищен екип.

Keywords: learning environment, innovative techniques, presentation skills

Традиция е за патронния празник на СОУ „Св. Паисий Хилендарски“ – гр. Златица, да се подготвя специална празнична програма. Всяка година в календара на дейностите се включват нови идеи и предизвикателства както за учениците, така и за учителите. Тази година главната цел беше да се предложат нетрадиционни подходи към преподаването и обучението.

В съвременната дидактика съществуват различни определения за процеса на обучение, но всички са обединени около идеята за организирана и целенасочена работа за придобиване на знания. В традиционната образователна практика знанието се предава непосредствено от учителя към учениците. В този процес активна страна е преподавателят, а класът е пасивен, ориентиран главно към повторение чрез четене и писане. Традиционното обучение предполага учебното съдържание да се запаметява. Новата образователна парадигма се характеризира с конструктивизъм, съсредоточен върху усвояване на структурирани знания, осмислени на равнището на концептуални връзки. На учениците се предлага отворен тип образование, което да разкрие уникалното, неповторимото у всяко дете и да създаде оптимални условия за формиране и развитие на неговата личност.

В седмицата на Паисий учениците от VII клас имаха възможност да се включат в учебен процес, базиран на седем различни стила на преподаване.

Електронна платформа Moodle позволява на всеки ученик да работи със собствена скорост върху поставената задача, да получава коментар и помощ от учителя дори след завършване на учебния час. В часовете по математика учениците получаваха задачи по интернет, решаваха ги и изпращаха отговора

на учителя. Този начин на комуникация им дава възможност да формират умения за работа с различни програмни продукти и да получават индивидуална обратна връзка за своя напредък от учителя. Използваната методика развива и личностните им качества точност, съобразителност и прецизност. Тъй като технологиите са любимо средство за общуване между учениците, те с удоволствие участваха в провеждането на уроци в Moodle.

Envision – българският образователен софтуерен продукт беше използван в часовете по география и икономика. Чрез специално разработени за часа ресурси всеки ученик изпълни самостоятелно голям обем учебни задачи и получи веднага обратна връзка за своето представяне. Предимство на програмата е, че могат да се анализират и коригират пропуските на всеки ученик. Поражда се интерес към науката, като се използва състезателен елемент.

Интерактивна бяла дъска е модерно средство за обучение, което активира познавателната дейност на учениците. Създава се възможност за усвояване на материала чрез изпълнение на практически задачи. В урок по история и цивилизация на тема „Образованието в Египет и Месопотамия“ учениците работиха с различни ресурси, които улесниха осмислянето на исторически понятия и закономерности. Работата с интерактивната дъска даде възможност преговорът да бъде направен интересен, сравнително бързо и с участието на голяма част от класа.

Проектно базирано обучение – нов подход за усвояване на учебното съдържание. В центъра на урока е поставен ученикът, а участието на учителя е по-скоро насочващо, менторско, подкрепящо. Учениците, обединени в екипи, изработиха продукт за определено време. Проектно базираният урок по английски език за VII клас – Rice ball Challenge, обедини степенуване на прилагателни и изработване на оризова топка. Учениците съставиха списък с прилагателни, които най-добре описват продукта и качествата на хората в отбора. Стремехът за естетика на изработения предмет се съчета с умението да бъде представен с най-точното описание, а това е подходящ начин за развитие на речта в чуждоезиковото обучение.

Работа по групи – учене чрез сътрудничество и взаимодействие. Екипната работа се базира на взаимно подпомагане, лична отговорност и рефлексия с цел подобряване работата в групата. В урок по български език и литература върху творчеството на Вазов всеки ученик допринесе за изпълнението на поставените задачи със своята уникална гледна точка, идеи и таланти. Учениците представиха и аргументираха оригинални идеи.

Експеримента – необходимостта от качествено образование го определя като един от най-важните методи на обучение по химия и опазване на околната среда. Иновация в часа по химия сътвориха трима десетокласници, които преподадоха учебното съдържание и осъществиха експериментите в урока „Натриева основа“. Чрез демонстрираните опити се въздейства върху познавателните и творческите способности на учениците, повлия се емоционално-

то им състояние – седмокласниците бяха заинтересовани, изненадани и очаровани едновременно.

„Обърната класна стая“ – учениците работиха в богата интерактивна учебна среда, което предостави възможност за самостоятелен подбор на информация и структуриране на научна теза. В уроците по биология, разделени на три екипа, учениците бяха подготвили предварително своите проекти. Представиха резултатите чрез мултимедийна презентация. Жури, съставено от учител по ИТ и двама ученици от XII клас, ги оцени по критериална матрица, с която седмокласниците бяха запознати предварително. Всеки ученик получи от журито обратна връзка за своето представяне.

В различните стилове на преподаване широко бяха използвани мултимедийни презентации. Целта е да се развиват презентационните умения на учениците. Използват се специално разработени от училищен екип рубрики за оценяване.

Рубрики за оценяване на учениците чрез мултимедийни презентации (документът е създаден от училищен екип)

1. Съдържание на презентацията

Критерии	0	1	2
Ясно зададена тема	Няма ясно откритоена тема.	Има спомената тема, но не всички слайдове са ориентирани към нея.	Има ясно откритоена тема. Всички слайдове са ориентирани към нея.
Разнообразие на източници на информация	Само един източник (Wikipedia напр.); Споменато е само най-общоизвестното по темата.	Повече от два източника. Има повече от една гледна точка по темата (ако е приложимо).	Разнообразни по тип и съдържание източници; представени са различни гледни точки по темата. Източниците са споменати в края на презентацията. Източниците са книги, енциклопедии, достоверни сайтове и блогове.
Подкрепящи доказателства; примери; приложения	Презентаторът само „разказва“ за темата; липсват примери от живота, интересни и слабо познати факти.	Презентаторът дава точна информация по темата с няколко примера, но не за всяка подтеза.	Всяка подтеза е подкрепена с пример – разказ или снимка.

Обобщава; аргументирано доказва теза; извежда ясен и еднозначен извод	Презентаторът завършва с последния слайд, няма извод и обобщение по темата.	Презентаторът завършва с обобщаващо изречение/слайд, без ясно да открие централната тема.	Презентаторът завършва с ясно откроена тема; има ясен извод и обобщение; дава поле за дискусия и въпроси.
Преход между темите/подтезите	Няма преход и връзка между отделните слайдове.	Има структура (увод, изложение и заключение), но на места няма връзка и преход между отделните слайдове.	Ясно откроена структура. Има преход и връзка между отделните слайдове.

2. Дизайн на презентацията

Критерии	0	1	2
Подбор на текста	Текстът е копиран от интернет. Не е спазено условието бхб – до 6 думи на 6 реда във всеки слайд.	Създаден собствен текст. Неравномерно разпределение на текста в слайдовете.	Текстът е поднесен като опорни точки. Основните моменти в текста са акцентирани с цвят и/или подчертаване.
Подбор на изображенията	Изображенията са извън оптималния брой (от 1 до 3 на слайд); те са с ниско качество и не са подходящо свързани с темата. Не е спазен законът за авторското право.	Оптимален брой изображения и оптимално качество. Недостатъчна връзка с темата. Законът за авторското право е спазен частично.	Оптимален брой изображения и оптимално качество – 600x800 пиксела. Подходящо са свързани с темата. Спазен е Законът за авторското право.
Баланс между текст и визуални опори	Няма баланс между текст и визуални опори. Снимките и текстът не се допълват взаимно.	На всеки слайд има текст и визуални опори, но текстът е повече от необходимото или изобщо липсва.	Има баланс между текст и визуални опори. Всяка подтема е придружена с интересни графични материали (снимки, картини, графики, видео).

Цветово оформяне	Изборът на цветово решение е по-скоро случаен и необмислен.	Избраната цветова схема е подходяща спрямо зададената тема.	Разработен е собствен шаблон за дизайн на презентацията: – има лого; – семпли линии и шарки върху фона; – еднотипни рамки на изображенията; – използвани са до три цвята.
Дължина – препоръчват се от 10 до 20 слайда	Презентацията е прекалено кратка или ненужно дълга.	Презентацията има оптимална дължина. Не е предвидено време за въпроси.	Презентацията има оптимална дължина (10 – 20 слайда). Предвидени са 2 – 5 минути в края за въпроси.

3. Представяне

Критерии	0	1	2
Контакт с публиката, тон и език	Презентаторът чете информацията от слайдовете с равен тон, без ентузиазъм.	Презентаторът разказва своята тема с равен тон, без ентузиазъм. На места губи контрол върху темпото или връзката между слайдовете.	Презентаторът говори по темата убедително и емоционално. Отчита реакциите на публиката. Използва подходящ и богат речник.
Език на тялото	Презентаторът не контактува с публиката, статичен е, прави неадекватни жестове.	Презентаторът контактува с публиката, но се забелязва притеснение.	Презентаторът се чувства комфортно с публиката: контактува през цялото време, използва подходящи жестове, усмихва се.
Протокол и етикет	Липсва въвеждане в темата на презентацията. Облеклото на презентацията е неподходящо за случая.	Въвеждането в темата на презентацията не е убедително. Облеклото е подходящо за случая. Или обратно.	Въвеждането в темата на презентацията е убедително. Облеклото е подходящо и съобразено със случая.

Бонус: X фактор (харизматичност)

Факт е, че всеки учител, който обича професията си, дава всичко от себе си, за да бъде възможно най-полезен на учениците. Седмокласниците преминаха през калейдоскоп от специално разработени уроци, които обогатиха и развиха техните умения. Гимназистите бяха в ролята на учители, консултанти, експериментатори, жури, фотографи, което им позволи да погледнат от различен ъгъл учебния процес. Откритите уроци създадоха условия за споделяне на добри практики между учителите. Родителите имаха възможност да присъстват виртуално в класната стая чрез платформа Moodle. По този начин цялата училищна общност участва в честването на Паисий.

THE CLASSROOM OF FUTURE

Abstract. The article describes a challenge that the teachers from “St. P. Hilendarski” High School created for their students from 7th grade. For a week, the teachers replaced the traditional approach in classrooms with innovative teaching methods: project-based learning, engaging with the online platform MOODLE, the “Inverted classroom” technique and others. An evaluation card for assessing the multimedia presentation developed by the school team, is presented as well.

✉ **Ms. Daniela Samardjieva, Ms. Tihomira Naneva**
“Paisii Hilendarski” High School
Zlatiza, Bulgaria
E-mail: sou_zlatiza_06@abv.bg